

Als de schepen niet varen

Het Noordzeestrand biedt perfect zicht op de wereldeconomie. Gaat het goed, dan verschijnt het ene na het ander vrachtschip in de verreijker. Afgelopen maandag, tijdens een wandeling van twee uur over het strand van Vlieland, zag ik er één. Hoog gelegen, zonder lading.

Het was de dag waarop Corus, Philips en ING aankondigden 16.500 banen te zullen schrappen. Wereldwijd, niet allemaal in Nederland. Wat ervan doorsijpelt in Friesland, is onzeker.

Friesland is niet de provincie van indrukwekkende massaontslagen, wij zijn de provincie van het stille afscheid. De meeste fabrieken hebben hun uitzendkrachten eind vorig jaar al weggestuurd, bouwbedrijven bedanken onderaannemers, roepen zzp'ers (zelfstandigen zonder personeel) niet meer op en bestellen de Polen af. Talrijk zijn de vacaturestops; vertrekkende mensen worden niet vervangen. Uitzondering op de 'zachte ingrepen' maakt Philips in Drachten, dat 116 banen schrapt.

Ook zijn we niet de provincie van reeksen zware faillissementen. De woensdagse insolventiezittingen van de Leeuwarder rechtbank resulteren in een iets langere lijst dan gebruikelijk, maar een rechtstreeks verband met de kredietcrisis ontbreekt tot nu toe in

vrijwel alle gevallen. Altijd was er meer aan de hand.

Evenmin zijn we de provincie waar ondernemers als lemmingen naar de steunloketten rennen. De werktijdverkortingsregeling van minister Piet Hein Donner is voor zover bekend bij slechts twee bedrijven neerge-daald. Een kleine autogarage en verfstoffen-fabrikant Ciba in Heerenveen.

Het Bureau Zelfstandigen Fryslân, dat financiële hulp voor kleine ondernemers regelt, heeft het flink drukker, maar van een stormloop is geen sprake. Een soortgelijk beeld geldt voor de Friese Stichting Schuldhulpverlening voor Ondernemers.

VOEDSELINDUSTRIE

Gaat het hier meevallen? Professor Jouke van Dijk, hoogleraar regionale arbeidsmarkt aan de Rijksuniversiteit Groningen, denkt het. Friesland is rijk aan bedrijven die voor de voedselindustrie produceren, motiveert

hij, en gegeten wordt er altijd. Bovendien hebben veel werkgevers hun wortels in de stabiele publieke sector, zoals het onderwijs, de overheden en de zorginstellingen.

Van Dijk is een van de weinigen die nog optimistisch durft te zijn. De pessimisten hebben dan ook goede argumenten. Drie grote sectoren in Friesland - de bouw, de metaal en het transport - hebben momenteel houden en keren. De meeste kunnen het enige tijd uitzingen doordat ze conservatief gefinancierd zijn, met weinig geleend geld. Alom wordt ingeteerd op de eigen vermogens, maar zodra het vet van de botten is, moeten ze uiteindelijk toch naar de bank. De bank, die hoge rente rekent, weinig risico's verdraagt en zware zekerheden verlangt.

De bouwsector heeft al aangekondigd dat de orderportefeuilles na de zomer angstig leeg worden. De oproep van Haagse politici aan hun regionale vakbroeders om werk naar voren te halen, zoals de aanleg van wegen, havens en energieparken, is echter niet

zo makkelijk uit te voeren. Een sprekend voorbeeld is de bouw van de energiecentrale van het gemeenschappelijke afvalbedrijf Omrin in Harlingen. Een miljoenenklus die van groot belang is voor Jorritsma in Bolsward, het bouwbedrijf dat zijn vestiging in Groningen noodgedwongen afslankt vanwege gebrekaan werk. De onderneming is in gespannen afwachting van het finale oordeel van de Raad van State, waar critici van de centrale aan de bel trokken. Geen provinciale politicus kan dat proces versnellen, laat staan het oordeel buigen ten gunste van Jorritsma.

PESSIMISTEN

De pessimisten weten zich ook gevoed door verontrustende cijfers van het UWV, de instantie voor werk en uitkeringen. In december liep in Friesland het aantal nieuwe werklozen pijlsnel op, drie keer zo snel als landelijk. In een maand tijd groeide hun aantal met

5,3 procent naar 17.702 mensen. Binnen Friesland kreeg het Noordwesten de hardste klap: 7 procent werklozen erbij.

Werk is er wel, maar het aanbod sluit beperkt aan bij de capaciteiten van de werkzoekers en slinkt bovendien. Eind december had het Friese UWV 3500 openstaande vacatures, 700 minder dan een jaar eerder.

Op de balies van de UWV-kantoren liggen uitnodigende folders om te emigreren. Maar waarheen? Het ene na het andere land schiet in een recessie. China, ja, daar groeit de economie nog altijd met 5 procent. Maar, zeggen de Chinezen, we hebben zeker 8 procent nodig om onze eigen bevolking aan werk te helpen.

In havens overal ter wereld liggen honderden grote containerschepen werkloos te wachten op vracht. Hoe lang dat zo blijft? Traditioneel trekt de export Nederland uit het wak. Hou dus de zee in de gaten. *Schip in de vaart, kers op de taart.*